

Paul Montrealissa

Michel Rabagliati saa tarinoihinsa elämänmakua lempeällä huumorilla ja paikallisvärillä

Kuva: Ville Hänninen

Harri Römpötti

Angoulême

Michel Rabagliati alkoi piirtää sarjakuvia aika myöhään. Vuonna 1961 syntynyt graafinen työläinen julkaisi ensimmäisen sarjakuvansa vasta liki nelikymppisenä, 1999. Niinpä Rabagliatin sarjakuvat eivät olekaan kovin muodikkaita. Mutta miellyttävää luettavaa kyllä.

”En tiedä mitään Teräsmiehestä tai muista supersankareista. Lapsena luin Spirou-lehteä ja myöhemmin minulle tilattiin myös Pilote. Hergé on tietysti kertojana mestari. Kun on lukenut Tinttiä, tietää miten sarjakuvia tehdään”, Rabagliati selittää.

Montrealilainen Rabagliati kuuluu Kanadan ranskankieliseen väestöön, joten eurooppalaisten klassikoiden lukeminen kävi luontevasti alkukielellä. Hän sanoo toki piirrelleensä joitain sarjakuvia jo lapsena kuten kaikki, mutta toteaa, ettei kärsivällisyys riittänyt silloin kunnan käsikirjoituksiin.

Sarjakuvista Rabagliati innostui uudelleen aikuisena tutustuttuaan nykyisen kustantamonsa Drawn & Quarterlyn tuotoksiin, Joe Mattin, Chester Brownin ja Sethin sarjakuviin. Niihin hän törmäsi, kun kustantamon johtaja Chris Oliveiros pyysi häntä tekemään logon talon lippulaivallehdelle.

”Silti kesti viitisen vuotta ennen kuin rohkenin yrittää piirtää omia sarjakuvia. Vuonna 1999 tein Paul in the Country -tarinan, jonka D&Q julkaisi lehtenä. Vaikka päähenkilö perustuikin minuun, tuntui mahdottomalta kutsua häntä Micheliksi. Hän on hahmona vähän kuin Tintti, tyhjäänä nappisilmä, johon kuka tahansa voi samastua ja jonka ympärillä tapahtuu.”

”Ei minun elämäni sellaisenaan olisi edes tarpeeksi vangitsevaa tarinoiden aiheeksi. Sarjakuvahan on minusta kuitenkin viihdetä. Toistaiseksi tarinat ovat olleet aika kilttejä, mutta saatanhan vielä joskus kertoa synkistä asioista, vaikkapa vanhempieni avioerosta. On hyvä, että nimet on jo valmiiksi muutettu.”

Ensimmäisissä tarinoissa Paul on vielä lapsi, mutta kasvaa hiljaksen. Mutta iän karttuessa myös Paulin luonne saa syvyyttä. Lyhyiden tarinoiden ohella on ilmesty-

”Sarjakuvassa riittää, että piirrookset ovat tehokkaita. Liian koukeroiset piirrookset voisivat jarruttaa kerrontaa.

nyt kaksi albumia Paul Has a Summer Job ja Paul Moves Out.

Ensimmäisessä Paul potee teini-ian ongelmia, muun muassa kiivautta ja alemmuudentunnetta. Toukokuussa ilmestyneessä toisessa albumissa Paul muuttaa yksin tyttöstävänsä kanssa ja opiskelee taidekouluissa.

Uutuus ei ole aivan yhtä koskettava kuin todella upeasti kirjoitettu kesätyöalbumi, mutta erittäin sympaattinen ja viihdyttävä kuten Rabagliatin tarinat aina. Hän osaa viljellä lempeää huumoriaan. Käsikirjoitus-kärsivällisyyttä onkin tullut lapsuuden jälkeä rutkasti lisää.

”En improvisoi ollenkaan. Kirjoitan synopsiksen, jossa kuvaan toiminnan hyvin tarkkaan. Teen muutaman version tarinasta tikku-ukkohahmoilla aika lailla samaan tapaan kuin Hergé. Niitä luetutan tyttöstävälläni, joka ymmärtää sarjakuvia ja on siksi hyvä kriitikko. Vain dialogia en kirjoita kovin tarkkaan ennakkoon, jottei piirtämisvaihe kävisi tylsäksi.”

”Aiheita ovat ystävyys, rakkaus ja elämän ongelmat, mutta en halua masentaa. Minulle on tärkeää, että lukijoilla on hauskaa ja tarina luistaa.”

”Todellisen valaistumisen ja innoituksen aloittaa sarjakuvien tekeminen koin, kun luin Dubuyn ja Berberianin Päiväkirjan albumista. Se on vieläkin minulle suurempi suosikki kuin Jeanin elämää -sarja. Tajusin, että mustavalkoiset piirrookset ja henkilökohtainen tyyli toimivat eikä tarvitse hienostella.”

Rabagliatin piirrostyylillä muistuttaakin eurooppalaista ligne clairea, selkeän viivan koulukuntaa. Ei liene yllätys, että se on lähempänä Dubuyta ja Berberiania kuin Hergéä. Yleensä Rabagliati piirtää sivel-

”En ole loistava piirtäjä. Toisaalta sarjakuvassa riittää, että piirrookset ovat tehokkaita. Liian koukeroiset piirrookset voisivat jarruttaa kerrontaa. Yritän kuitenkin kehittää omaperäisempää tyyliä, koska ihmiset vertailevat aina muihin. Tyyli saa kuitenkin kehittyä omia aikojaan - eihän sellaista kai voikaan pakottaa.”

Ja kyllähän ne piirrooksetkin ovat vähintään riittävän notkeita välittämään ilmeitä ja tunnelmia ja kertomaan tarinaa. Sarjakuvien ohella Rabagliatia elähdyttää ainakin yksi muu esikuva. Hänet tunnetaan kotikaupunkinsa Montrealin talentajana. Paulin lapsuuden epookkia on kehuttu katoavan kaupunkikuvan tallentamisesta.

”Olen kiintynyt kaupunkiini. Sitä paitsi on tärkeää, että lukija näkee, ettei tarina tapahdu anonymisissä paikassa. Kyllä ulkomaalainenkin näkee paikallisvärin. Käytän mallina katunäkymistä ottamiani valokuvia, joita kerään kirjoiksi.”

1980-luvun alussa Rabagliati oli Kanadassa yksi ensimmäisistä tietokoneitaiteilijoista. Mutta nyt hän on saanut tarpeeseen murolaatioista ja vaippapakkauksista. Vaikka hän sanoo, ettei Montrealissa kukaan voi olettaa hankkivansa elantoa sarjakuvilla, hänen työstään ne ovat jo kolme neljänestä. Loput ovat muun muassa koulukirjakuivituksia.

Paul-albumeita on myyty noin 20.000 kappaletta per albumi, mikä ei ole ollenkaan huonosti Pohjois-Amerikassa. Seuraava on jo tekeillä. Paul Goes Fishing -tarinasta on tulossa tähän saakka laajin, 200-sivuinen.

”Pinnalta se on quebeciläinen kala- ja metsästysretki. Mutta kertoo se myös elämästä, sukulaisistani ja yrityksistä hankkia lapsia. Paul-albumien nimet on muuten mukailtu belgialaisten Gilbert Delahayen ja Marce Marlierin 1950-luvulla aloittamasta suosituista pikkutyttöjen Martine-kirjasarjasta.”

Montrealin kuvausta albumista Paul has a Summerjob.